

▲ Chuck Berry døde i lørdags, 90 år. Han har modtaget en Grammy for sit bidrag til musikhistorien, han blev i 2004 rangeret som nummer fire på en liste over verdens største rockmusikere, og flere af hans numre anses for at have været banebrydende for rockmusikken. – Foto: Polfoto.

Chuck Berry slog tonen an til rockmusik

Manden bag "Johnny B. Goode" dannede med sine tekster og sit guitarispil skole for mange af rockmusikkens største

/ritzau/

Musikverdenen sørger efter meddelelsen om Chuck Berrys død.

"Chuck Berry var rockens største kunstner, guitarist og den største rock'n roll-sangskriver, som nogensinde har levet," skriver Bruce Springsteen på Twitter.

Det er få musikere forudt at være med til at ændre musikhistorien. Men det formåede Chuck Berry, da han i 1950'erne slog tonerne an til det, der senere blev kendt som rock'n roll.

"Det smukke ved Chuck Berrys måde at spille guitar på var, at det havde et ubeværet swing over sig," har Rollings Stones-guitaristen Keith Richards sagt.

Chuck Berry, der var døbt Charles Edward Anderson Berry, blev et forbillede og en inspirationskilde for mange af de musikere, der senere blev rockstjerner.

"Hvis du skulle give rock'n roll et andet navn, burde du kalde det Chuck Berry," udtalte The Beatles-legenden John Lennon engang.

I et portræt i anledning af Berrys 90-årsdag i 2016 kaldte Berlingske ham for "rockens oldelfar".

"Den finere musikformelse måtte vige og give plads for Berrys raffinerede og videreudviklede rhythm and blues," skrev musik anmelder Jan Hedegaard.

Berry slog sit navn fast i sidste halvdel af 1950'erne med sange som "Roll Over Beethoven" og "Johnny B. Goode". Især den sidste er siden blevet spillet af et utal af verdensstjerner, og Berrys guitarispil blev efterlignet af ad-

skillige bands fra Rolling Stones til Beach Boys og siden punkgrupper.

"Hans tekster, hovedsageligt om sex, biler, musik og ballade, introducerede et helt nyt vokabularium til populærmusikken i halvtredserne," skriver musikmagasinet Rolling Stone.

"Jeg lavede plader for folk, der ville købe dem. Ikke noget med hudfarve, etnicitet eller politik," sagde Berry engang.

Men som barn af sorte forældre i sydstaten Missouri måtte Berry også lægge ryg til racisme og forskelsbehandling. Berry blev i 1961 idømt en fængselsstraf i en sag om prostitution, men retsagen måtte gå om, fordi den første dommer gentagne gange brugte et nedladende ord for sorte.

Berry erklærede sig uskyldig og kom efter næsten to år ud af fængslet som en bitter mand.

Men det ændrede sig ifølge Rolling Stone, efterhånden som hæderen fortsatte med at vælte ned over Chuck Berry. I 1960'erne var han god for nye hits, og de efterfølgende årtier fortsatte han med at turnere.

Chuck Berry blev som en af de første optaget, da USA's Rock and Roll Hall of Fame åbnede i 1986.

"Johnny B. Goode" fik i 2008 førstepladsen på listen "100 Greatest Guitar Songs of All Time" af Rolling Stone. Ud over musikken var det nok mest af alt Berrys farverige fremtoning på scenen, der gjorde ham legendarisk.

Chuck Berry døde i lørdags. Han efterlader sig sin hustru siden 1948, Themetta Suggs, og fire børn.

Chuck Berrys største hits i karrieren

- ▶ 1955: "Maybellene", "Thirty Days".
- ▶ 1956: "Roll Over Beethoven", "Too Much Monkey Business", "You Can't Catch Me".
- ▶ 1957: "School Days", "Rock and Roll Music".
- ▶ 1958: "Sweet Little Sixteen", "Carol", "Johnny B. Goode", "Reelin' and Rockin'", "Around and Around".
- ▶ 1959: "Memphis, Tennessee", "Little Queenie", "Back in the USA", "Almost Grown".
- ▶ 1960: "Let it Rock", "Bye Bye Johnny".
- ▶ 1961: "Come On", "Don't You Lie to Me", "Go, Go, Go", "I'm Talking About You".
- ▶ 1964: "Nadine", "No Particular Place to Go", "You Never Can Tell".
- ▶ 1972: "My Ding-A-Ling".
- ▶ 1973: "Hello Little Girl, Goodbye".

KILDER: AFP/RITZAU/

Både selvportræt og tidsmaskine

Kunsthallen Copenhagen Contemporary på Papirøen har højnet Københavns kunstneriske niveau betydeligt. Nu kan man opleve den amerikanske kunstner Sarah Szes poetiske og filosofiske værk "Timekeeper"

udstilling

AF MAI MISFELDT

kultur@k.dk

Inde i det rå, mørke lokale flyder en lille ø. Den lyser og glimter og udsender en fin klukkende lyd. Det ligner et rumfartøj, der fortumlet bimler rundt med sin last af biller og lyde, noget, der sidder fast, og andet, der flagrer blidt i rummørket.

Men det er ikke en ø, ikke en rumfærge, og det sejler ingen steder, amerikanske Sarah Szes værk "Timekeeper", som netop nu kan opleves i den fantastiske kunsthall Copenhagen Contemporary, eller CC, på Papirøen i København.

Værket, skulpturen, som det er, står fast og stille midt i rummet og består, som det er typisk for Sarah Sze, af en omhyggelig og forfintet opbygning af materialer af den mest ydmyge slags.

Værket er blevet til på kunstnerens skrivebord, der så er kommet til at danne dets krop. Bordpladen er et spejl, og herfra vokser værket ud som en model af en vild og kreativ hjerne.

Der er simpelthen så mange ting og sager, på en gang er det et rod, og samtidig mærker man, at der findes en anden orden, at intet overhovedet er tilfældigt, men at alting vokser ud af hinanden.

Det er ikke en samlers gale værk, det er ikke ulækkert, det er ikke privat, selvom der også indgår personlige ting, det er nærmere en dybt fasci-

▲ Sarah Sze er født i Boston i 1969, og har en baggrund som både arkitekt og maler, men betragter sig selv som skulptør. Sarah Szes værk handler på mange måder om tid og erinding. – Foto fra udstillingen.

nerende model af et system, vi endnu ikke har erkendt. Et system, hvor værktøjet selv – stigen og vaterpasset – er en del af værket. Ingenting er gemt væk, ledninger og projektorer er tydeligt fremme.

På ganske tynde metallonstruktioner er fæstet papirlapper og andre genstande, herimellem står stueplanter med lange slanke blade, der ligger små spejle, ting sat fast

med klemmer, glasstykker, skriveblokke, måleinstrumenter, vandflasker og intet mindre end 46 projektorer, der puster og projicerer ganske små eller større billeder på de blidt vajende papirark. Videobillederne er næsten statiske.

En brændende gryde, en glødende himmel set fra et flyvindue, en mælkekråbe, der falder forstøret og i slow motion, en række genstande

som balloner, kartoner og meloner, der punkteres og eksploderer. Flere af dem viser bevægelser, som hjernen ikke kan registrere, når vi ser det live, men som filmen har gjort det muligt for os at se. Som da Muybridge i 1886 filmede en hest i bevægelse.

På væggen rundt om den faste ø dukker der også billeder op, de kører i et tilfældigt forløb. Dyr i bevægelse, et dagslysvindue, en død

skærm, der er ingen fast fortælling i dem.

Værket hedder "Timekeeper", tidtager, vi har ikke helt ordet på dansk, på engelsk kan det både betyde en person, der tager tid, ligesom det er en samlet betegnelse for alle de apparater, vi bruger til at registrere tiden med. Og et sted i værket ligger der også små lysende billeder, der viser mig, at klokken i Ancho-

Et ydre og indre tidehverv

Fin roman af Poul Abildgaard foregår i årene omkring Reformationen

bog

AF CLAUD GRYMER

kultur@k.dk

Et stykke danmarkshistorie både set udefra og indefra: Denne roman giver intensitet og detaljerede nærbilleder af den dramatiske situation i landet i årene omkring Reformationen – fra 1533 til 1537. Og gennem portrættet af hovedpersonen, munken Oluf, får vi samtidig et levende bud på, hvilke personlige konsekvenser det tidehverv, der fandt sted, kunne få.

Dette dobbeltgreb er det fine ved romanen. Dens forfatter, teologen og højskolelæreren Poul Abildgaard, forener historikerens sans for genskabelsen af et overbevisende tidsbillede med teologens indsigt i baggrunden for det kirkelige røre. Det er en kritisk periode for kongeriget,

opløsningen truer, vi er vidner til alles kamp mod alle, Grevens Fejde bryder ud, og Danmark angribes fra Lübeck.

Ved Svenstrup i Nordjylland besjerede Skipper Clements hær af bønder en hær af riddere. Slagets gru gøres ætsende klart: "Heste skreg af smerte, døde ryttere hang i den dramatiske situation i landet i årene omkring Reformationen – fra 1533 til 1537. Og gennem portrættet af hovedpersonen, munken Oluf, får vi samtidig et levende bud på, hvilke personlige konsekvenser det tidehverv, der fandt sted, kunne få.

Spæcielt de sidste makabre konstateringer fortæller meget om slagets virkelighed.

Den herskende uforsonlighed afspjæles i et glimt fra København nogle måneder tidligere. To af tidens centrale historiske skikkelser er til stede: karmelitermunken Poul Helgesen, der sammen med sin sekretær, Oluf, opildner

de stadigt færre "retroende", samtidig med at Hans Tausen prøver at dæmpe gemytterne, men forgæves, stemningen i byen er ond:

"Studenterne og deres følgesvend drog ofte hærgende gennem gaderne, hvor de standsede alle, de mødte, og forhørte dem om deres tro. De opførte sig, som var de et religiøst vægterkorps. Mange borgere blev banket og efterladt i gaderne, hvis de ikke overbevisende kunne tale deres sag."

Megen lidelse rummer tiden. Hvordan kan Gud tillade det?

Poul Abildgaard gør meget ud af en samtale om dette mellem Poul Helgesen og Oluf. Helgesen taler om "en hemmelig Gud, som kirken gør alt, hvad den kan, for at skjule. For kendskabet til denne Gud vil måske i sidste ende true kirkens eksistens". Med den hemmelige Gud mener Helgesen en Gud, der

én gang for alle har givet afkald på at benytte sin almagt og af den grund ikke griber ind i verdens gang. Sådan har det været, anfører han, siden Gud på korset gav afkald på at frelse sig selv. Derefter har han også givet afkald på at frelse mennesker fra livets ulykker.

Helgesen argumenterer på denne måde: Gud elskede os så højt, at han blev menneske, men greb han ind i verdens gang, ville han ophæve sin menneskelighed. Og dermed "ville hele Kristi gerning og lidelse være meningsløs".

Helgesen har til sidst den pointe: Med sine ord om den hemmelige Gud, siger han ikke, at Gud har forladt os. Nej, han "er her, lige her, hvor du ligger. Han sidder sammen med dig".

Den nye tid efter Reformationen fødes med smerte. Dette får et særligt perspektiv gennem historien om Oluf, der

for første gang oplever den jordiske kærlighed, hvad der både er frydefult og skræmmende for ham.

Længe tør han ikke vedkende sig sin glæde, fordi den truer hans tro og mod.

Længe tør han ikke vedkende sig sin glæde, fordi den truer hans tro og mod. Længe tør han ikke vedkende sig sin glæde, fordi den truer hans tro og mod. Længe tør han ikke vedkende sig sin glæde, fordi den truer hans tro og mod.

Men klosteret giver ham ikke

På religiøs opdagelsesrejse i rummet

Skæg lille bog om astronauter og kristendom

bog

AF KRISTIAN ØSTERGAARD

kultur@k.dk

Man husker måske, at russeren Yuri Gagarin var den første rumpilot, der fløj rundt om Jorden på 108 minutter i 1961. Ellers bliver man mindet om det i it-arkitekt Christian Probstgaards lille bog, hvor han beretter, at astronauten herefter blev citeret for at have sagt, at der ingen Gud var deroppe. Probstgaard mener, at citatet er et falsum, eftersom Gagarin var kristen.

Men faktisk er historien meget bedre. Således skulle Nikita Khrusjtjov have spurgt Gagarin: "Så du Gud, da du fløj oppe over alle stjerner og kloder?". "Ja," svarede Gagarin, "jeg så ham virkelig side deroppe på tronen." "Det må du for Guds skyld ikke sige til nogen!," udbrød den kommunistiske leder forfærdet.

Kort tid efter var Gagarin i audiens hos paven i Rom, der spurgte: "Så du Gud sidde på himmeltronen?". "Nej, svarede Gagarin, "jeg så ikke skyggen af ham!". Paven så lige så bestyrtet ud som kommunistlederen: "Det må du for Guds skyld ikke sige til nogen!"

Gagarin skulle vistnok have været lidt af en spøgefugl, så det er ikke utænkeligt, at han selv har opdigtet denne historie, der tager gas på forestillingen om, at Gud skulle manifestere sig på samme måde som andre skabninger og væsner.

"Livet er en gåde – løsningen står på bagsiden," sagde Storm P. Og det var mere end en morsomhed.

For som skaberagt står Gud bag det skabte liv, men Probstgaard fortolker dette forhold ret firkantet, idet han hele vejen gennem bogen har indsat små bokse, som skal få læseren til at forstå, at Gud

havde en finger med i Apollo-projektet 1968-1972. Et eksempel: "Var de 2 gange 12 mand til Månen bare et pudsig tilfælde? Eller var det igen Gud, der flettede sit fingeraftryk ind i den store fortælling?"

Læg mærke til brugen af adverbiet "igen". Forfatteren forudsætter, at læseren allerede har bejaet alle de andre boks-spørgsmål om Guds medvirken i månerrejserne og derfor også kan få øje på parallellene mellem 2 gange 12 astronauter og Jesu 12 disciple.

Men ellers er bogen så mættet ganske interessant læsning. Probstgaard har sat

sig godt ind i stoffet vedrørende Apollo-projektet og formidler begejstret sin viden. Især fremdrager og fremhæver han tidligt og silde, at mange af astronauterne var kristne, og at deres tro tog til i

rage lige nu, mens jeg står og ser, er 3.06.37 AM, et øjeblik senere er den 5.07.01 PM i Delhi. Vi ved det jo godt, men står man stille og mærker efter, er det igen en svimlende og uforståelig tanke, at vi lever sådan: samtidig og dog forskudt i tid.

Sarah Sze er født i Boston i 1969 og har en baggrund som både arkitekt og maler, men betragter sig selv som skulptør. Sarah Szes værk handler på mange måder om tid og erinding. Den måde vi husker på. Når man tænker tilbage på, da man var 10, er det ikke en lang film, der begynder i hovedet, men enkelte billeder, der måske, ligesom Sarah Szes små film, kan folde sig ud, hvis man dvæler ved dem.

"Timekeeper" er en poetisk og filosofisk skulpturel og billedrig elaborering over den måde, hvorpå vi lever i både fysisk tid og i erindret tid. Det er en på en gang stille og helt vild maskine, der tikker og drypper tiden videre, skyder billeder ind og ud mellem hinanden, prøver at holde verden fast og sætte dens øjeblikke op med klemmer på vores indre tavle.

En uudgrundelig barok skulptur anno 2017.

længere ro og sjælefred.

Oluf er for pligtopfyldende til uden videre at opgive det liv, han har viet sig til. Megen smerte er der i hans kærlighed til den kvinde, Ellen, der bliver en del af hans nye tid, da Poul Helgesen løser ham fra hans hellige munkeløfte. Og romanen slutter i den store lyksalighed med, at Oluf bliver evangelisk præst ved Skibby Kirke. Og Ellen hans kone.

I referat smager slutningen måske for meget af sukker. Men det synes jeg ikke, den gør, når man selv læser sig frem til den gennem den store og bredt anlagte roman. Kærligheden, der trodsigt insisterer på at blive taget alvorligt, skildres nøgternt og realistisk og er et vigtigt supplement til de store, malende scenerier, som "Tiderne Skifter" har så mange af.

Det ydre tidehverv kommer nærmere, når det også ses indefra.

styrke efter opholdet i rummet, hvorfor flere af dem nedsatte sig som missionærer sidenhen.

Og det må da også gøre indtryk på selv den mest skeptiske læser, at Buzz Aldrin, som var mand nummer to på Månen, valgte at indtage nadveren deroppe efter forinden at have læst Jesu Kristi ord om, at "skilt fra mig kan I slet intet gøre".

Som sådan er bogen et vidnesbyrd om, at pionererne udi rumfarten både hentede inspiration og opbyggelse i kristendommen, og at det kunstige modsætningsforhold mellem tro og videnskabelig – ja, netop kunstigt.